

הקנסות של הבנקים שכדאי להם בכל זאת לשלם

לא יכולים עוד, ו... מה? אחרי שבוע או יותר הכל מסתדר. אבל, כדי לקדם את הגירעונות שיבואו, הם טוענים שהקנסות של בנקי ישראל הם כמו הטלת ריבית של 500%, בעיקר משום שהקנסות אינם מוכרים כהוצאה לצורכיהם. כלומר — כל שקל קנס הוא למעשה שני שקלים ויותר. זה מה שאומרים הבנקים.

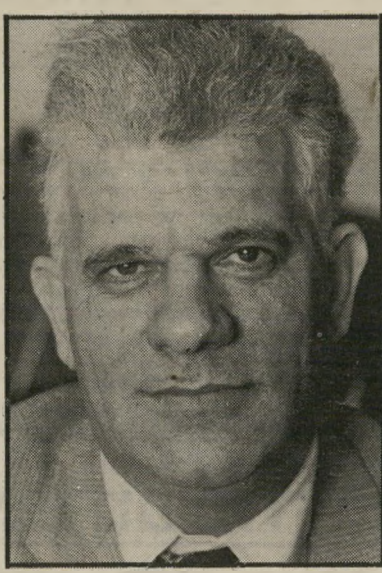
יו"ר יפת
עולה לירושלים

ואז בא לי רעיון, לבדוק אם מה שהבנקים אומרים זה נכון. ותאמינו או לא, יד המיקרה באה לעזור לי לגלות את האמת לאמיתה. אחרי הצעקה האחרונה של הבנקים על הגירעונות שלהם, ואחרי שראשי הבנקים ארנסט יפת (בנק לאומי), גיורא גזית (בנק הפועלים) ורסאל רקנאטי (בנק דיסקונט) נסעו ללישי בתו של נגיד בנק ישראל, ד"ר משה מנדלבאום, בירושלים, הציע להם הבנק הצעה שאסילו אני הייתי מקבל אותה. הוא, הנגיד, הציע להם הלוואה של 5 מיליארד שקל, בריבית של 170% לריבעון (שלושה חודשים). שהיא ריבית של 312% לשנה. ועוד: הריבית תוכר כהוצאה. הם, הבנקאים, סירבו. והרי הם טענו שהקנסות שהם משלמים לבנקי ישראל על חריגות הם בסדר גודל של 500 אחוז, וזה מציעים להם מציאה כשרה ב-300%?

מתברר שזעקות לחדו ועסקים לחדו. אסילו אצל הבנקים.

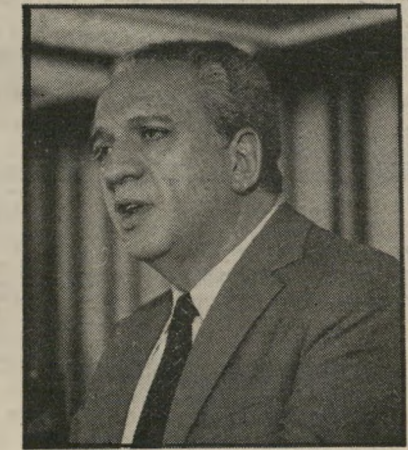

יו"ר יפת
עולה לירושלים

נגיד מנדלבאום
מחכה בירושלים

יש לי סיפור מעניין מאוד בענייני בנקים. מכיוון שלכולנו יש חשבונות בנק, זה צריך לעניין אותנו. למה, למשל, הבנקים לא נוהגים לפי הכללים שהם עצמם מציעים ללקוחותיהם? למה? מכאן בעצם צומח הסיפור. אבל לפני שאנחנו ניגשים לסיפור עצמו, צריך להסביר מונח שמופיע לאחרונה הרבה בחדשות: לבנקים

יו"ר רקנאטי
עולה לירושלים

יש גרעונות נזילות. זה בערך כמו שאני הייתי אומר שיש לי אוברדראפט, עליו אני משלם ריבית של 300%. אבל, אצל הבנקים אין אוברדראפט, יש גירעון. הם פשוט מלווים יותר משמותר להם להלוות. מי שקובע כמה מותר להם להלוות הוא בנקי ישראל, הקובע מה שנקרא "שיעור נזילות".

לאט לאט יובן הכל. כנראה אמרנו שמה שאצלנו זה אוברדראפט, בבנק זה גירעון נזילות. אז עכשיו, מה זה גירעון נזילות? הנה, מיד תקבלו תשובה לעניין.

בנקי ישראל קובע לבנקים את השיעור, או הסכומים, שהבנקים רשאים להלוות מכספי הלקוחות. אם הם מלווים יותר משמותר, הם בגירעון. עכשיו מגיע ההבדל הגדול. כשלוקח באוברדראפט, הוא מתחייב בריבית גבוהה יותר. כאשר בנק בגירעון נזילות, בנקי ישראל מחייב אותו בקנס. הגרל ככל שהגירעון גדל. לבנקים יש בעיות. אין להם די כספי לקוחות כדי שיוכלו לתת לכולם, אבל הם נותנים ונכנסים לגירעונות. ואז, כשהגירעונות מגיעים גניה — 15 מיליארד שקלים, הם זועקים שהם

איך להרוויח יותר והבנקים קצת פחות

ועוד משהו על הבנקים. אך לפני זה אגב: פגשתי מכר, מסוג אלה שאתה אומר ברחוב "שלום". אבל הפעם, בניגוד לכל הפ הקודמות, הוא, המכר, העיר את אזניו, ביטוי (ראית, גם בל"ל הפסיד במחצית הראשונה). על כך אמרתי לו שני דברים הנראה שהבורסה בשנה שעברה היתה טובה ולכן הבסיס להשוואה גבוה מדי. זה נשמע אולי מסובך, אבל זה נכון. ודבר שני, אני מודאג. אם שני הבנקים הגדולים מגלגלים 50 מיליארד דולר בשנה (דולר, לא שנייה) ברשימת מאה הבנקים הגדולים בי אני לא מודאג.

ועכשיו נחזור לעניין שלשמו אמרנו משהו, בתחילת הקטע. כבר אמרנו שהב בצרות. יש להם בעיות של גירעונות נזילות היו בשבוע שעבר בגירעון של 15 מיל שקלים; וזה הרבה מאוד, גם אם לא היו צרות אחרות: הבורסה למשל. אני, באופן יוצא הכל, מוכן לשמש יועץ חינם לבנקים ול להם מקור לשקלים החסרים להם.

אם אתם זוכרים, גירעונות הנזילות נה ממחסור בפיקדונות של לקוחות בשק מאיפה? כן, מאיפה משיגים שקלים נוספים לקוחות? יש מקור בלתי יאכזב, אך הוא קצת מאמץ וקצת רצון. שניהם כנראה חס בבנקים: ואני מדבר ברצינות. בירי הבנקים, נכון להיום, בפיקדונות מקומי במטבע חוץ (מה שידוע כפת"ס), יש מיליארד דולר. והו הסכום שיש היום לתו ישראל בדולארים בבנקים. סכום זה שווה 230 מיליארד שקלים. שישא אחוזים מסכום יספיקו לכסות את כל גירעונות הנזילות שק הבנקים. עכשיו, איך גורמים לכך שבעלי הפ יעבירו חלק קטן מכספם לפיקדונות בשק שיכסו את גירעונות הבנקים? שאלתם. ובכן פיתרון.

הבנקים יציעו ללקוחות ריבית גבוהה יותר על תפ (תעודות פיקדון סחירות) ועל פ (פליק) (פיקדונות לזמן קצר). זו אנחנו, המפקידים, מוכנים להסדר? מהדולרים שלנו לשקלים ולהציל? הבנקים. אבל, שיתנו ריבית (שד אינה חייבת במס) של 120%, אם 150 אחוז; מה יש, זה תמיד יותר מ מהלואות של 300% שמציע ב ישראל ו-500% קנסות.

עכשיו, תשאלו אם זה כל כך פשוט וכו למה הבנקים לא עושים את זה? ראשית, צ לשאול אותם. את הבנקים. שנית, אם אפ לשלם 60% עד 90% על תפ"ס, למה לש יותר? צריך גם להרוויח משהו, מה שיו והכי חשוב — כנבנקאות הישראלית אין קרטל אבל, ברור כלל מתיישרים ברמה מסיימת, גם מבלי להחליף מיסמכים בין הבנקים.

הגיע הזמן שהבנקים יילחמו קצת הכסף שלנו. שיתנו יותר, מי שי ריבית גבוהה יותר, יזכה בכסף. ישלם קנסות על גירעונות נזילות ו יעשה את החשבון טוב, יצא מרוויח ועוד משהו: אם הבנקים ימשיכו לזעזע אנחנו נמשיך לקנות דולארים, ו יגדילו את גירעונותיהם וימשינו אולי, לנסוע לירושלים, לבנקי ישראל לבקש רחמים.

מגמה. (ייתכן). המצב יתברר יותר בי ובשבועות הקרובים (הלוואי). והמישפט האחר בינתיים הפעילים העיקריים בשוק המקוריים, במיוחד הבנקים. בנק אחר רואה את השוק בעיניים ורוד יותר ואומר: רמת השערים הנמוכה, הסיכוי להרכבת ממשלה, פירסום תוצאות עיסקי נאות בחלק מהחברות — יוצרים בסיס נ להמשך המגמה החיובית. ועכשיו לעיקר: מי שיקל רב לאופן קליטת ההיצעים עלי הבנקים במימשים הצפויים.

חזין מזה, החגים עוד לא נגמרו. ו אחרים נוכח להסביר לכם שצדקנו. א השערים יעלו והמשקיעים יבואו - צדקנו. אם השערים לא יעלו, אולי יר עוד קצת, גם פה צדקנו — לא הבטח לכם שיעלו. זה בערך הנושח שמיני היועצים לניירות ערך ללקוחותיה בינתיים המכסיל הוא ירוק, ולא חשו הגובה.

מה יהיה אחרי החגים

אני מוכרח לומר משהו על הבורסה. קודם כל, היא נעשתה מעניינת. כל הזמן היא היתה כירידה — עכשיו לשם שינוי היו גם עליות. המיני-מפולת התורנית נבלמה, בינתיים. בבורסה כבר רואים חיוך. קצת מעושה, קצת לא ברור. אבל בכל זאת חיוך. אולי ההגדרה הטובה ביותר למצבה של הבורסה היא: מבוכה. יש עליות, קליטה טובה, שמועות שהבנקים יקנו סחורה, ועם כל אלה, פחד, חשש, אולי יקרה עוד פעם מה שקרה כבר חמש או שש פעמים השנה: עליות טכניות בשערי המניות, שלאחריהן באות ירידות לא טכניות בשערי המניות.

ושוב אני חוזר על מה שאמרתי ערב החגים: אחרי החגים נדע כברור לאן נושבת הרוח. נדע אם המשקיעים הקטנים יחזרו לבורסה. נדע אם הם ימשיכו להתמתן — או, שיימאס עליהם כל העניין ולבורסה לא תהיה תקומה. מלשון תקום. ולמה לא להגיש לכם מרביר החוזר הפנימי של אחד הבנקים האומרי: שוק המניות לוט עדיין בערפל, בשל אי-הודאות הפוליטית, המעכבת החלטות בתחום הכלכלי וגורמת אי-בהירות למשקיעים. אין רואים הסתם כספים לשוק המניות (לכן). יתכן שהעליות של הימים האחרונים הן תגובה טכנית לשחיקה שהיתה לפני זה, ויתכן שהעליות מצביעות על שינוי

החשמל שאכל את תוספת-היוקר

בעוד שנה יהיו הבחירות לנשיאות. גם אצלנו יש מהומה. וכמו ששני שליליים הם חיובי, כך שתי מהומות פוליטיות הם סיוע כלכלי לישראל. העיקר העיתוי. ואולי עוד הערה למקבלי-ההשכר: לא חשובה התיאוריה, אם עד עכשיו עלו תעריפי החשמל מדי חודש ב-5%, הרי מהחודש חל שינוי. בשבוע אחד הועלו התעריפים ב-20%, וזה כמו 80% בחודש בן ארבעה שבועות.

ולא רק זה. בניגוד לתיאוריה, התעריפים עובדים גם על העבר, ואנחנו נשלם למסרע מה-25 באוגוסט. אבל גם זה עוד לא הכל. בחודש הבא נקבל תוספת-יוקר, על יוקר מלפני חודשיים ושלושה, וכדי שלא יישאר לנו הרבה — את מחציתם נתרום לחברת החשמל. חכו ותראו את החשבונות החדשים. מועדים לשמחה ולחשמל.

על-פי תורת הכלכלה הנכונה, שהונהגה לראשונה לפני שנה בישראל, אמורה היתה האינפלציה להגיע ל-90%. התורה הזו אמרה, בין היתר, שאם המחירים של שירותים שבשליטת הממשלה יעלו מדי חודש בחמישה אחוזים, וכך גם שער החליפין של הדולר, יש סיכוי שהאינפלציה תידרדר מטה. בעל התיאוריה המבריקה, ד"ר יקר פלסנר, יועץ שרהאוצר, ופרופ' עזרא סדן, מנכ"ל האוצר, נסעו לווינגטון להסביר שהתיאוריה בסדר, הביצוע כושל ונכשל מטעמים פוליטיים. הם סיבירו שם שבגלל חוסר זמן לא הספיקו להכניס לתיאוריה את הגורמים הפוליטיים. אבל עכשיו, עם הקמתה של ממשלה חדשה, הם יילקחו בחשבון. מסתבר, שאת הסחורה הזו האמריקאים לא קונים. ויותר מזה: יש להם תיאוריות משלהם, המסבירות מדוע הכלכלה הנכונה נכשלה. ועכשיו לעיקר: כל הוויכוחים הם ויכוחי-סרק. גם אנחנו וגם האמריקאים יודעים שהם שוב ישלמו את החשבון. אין להם ברירה.